

**TARTU MAAKONNA
RAHVARAAMATUKOGUDE
2019. AASTA TEGEVUSE ARUANNE**

Sisukord

Sissejuhatus	4
1. Põhilised tegevussuunad.....	4
2. Juhtimine	5
2.1 Raamatukogude võrgu struktuur ja nõukogud	5
2.2 Eelarve	6
2.3 Projektid.....	7
2.4 Personali koosseis, juhtimine ja areng.....	8
2.4.1 Ülevaade täienduskoolitusest	8
2.4.2 Maakonnaraamatukogu korraldatud koolitused	9
2.4.3 Raamatukogutöötajate avalikud esinemised	10
2.4.4 Erialahariduse omandamine	10
2.4.5 Töötajate tunnustamine.....	10
2.5 Raamatukogu haldusjuhtimine.....	10
2.5.1 Juurdepääs liikumispuudega inimesele.....	11
2.6 Raamatukogu arendustegevused infotehnoloogia valdkonnas	12
3. Kogud komplekteerimine ja töötlemine.....	13
4. Lugejateenindus ja raamatukoguteenused	15
4.1 Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine	16
4.2 Raamatukogu kasutamine ja teenused.....	17
4.3 RVL teenindus	17
4.4 Laste- ja noorteteenindus.....	18
4.4.1 Laste-ja noortekirjanduse komplekteerimine	18
4.4.2 Laste-ja noorte raamatukogu kasutamine	18
4.4.3 Laste-ja noorteteenindus, s.h lugemisharjumuste kujundamine ja arendamine.....	18
4.4.4 Laste- ja noorteüritused.....	19
4.5 Erivajadustega sihtrühmade teenused.....	20
4.6 Raamatukogu kui kohalikku pärandit jäädvustav, elukestvat õpet toetav ja vabaaja võimalusi pakkuv kultuurikeskkond	21
4.6.1 kohalikul tasandil.....	21
4.6.2 riiklikul tasandil.....	21
4.6.3 rahvusvahelisel tasandil	21
4.7 Raamatukogu koolituskeskusena kasutajatele	22
4.8 Raamatukoguteenuse turundus ja väljaanded	22

4.9 Andmebaasid.....	23
5. 2020. aasta tegevused.....	24
LISA 1. Personali koolitus	25
LISA 2. Raamatukogutöötajate avalikud esinemised	26
LISA 3. Raamatukogude ehitamine, renoveerimine, remondid.....	27
LISA 4. Laste ja noorteüritused.....	28
LISA 5. Raamatukoguteeninduse maakondliku koordineerimise ülesannete täitmine	33

Sissejuhatus

Aruanne on koostatud Tartumaa raamatukogude poolt esitatud statistiliste ja aastaaruannete https://tmk.tartuvald.ee/?page_id=19 põhjal.

Tabel 1

Maakonna/li nna nimi	Elanike arv (01.12.1 8)	KOV-de arv maakonn as	Üldkasutatav ate raamatukogu de arv	Harukogu de arv	Teenindus punktide arv*	Kokku
Tartu maakond	56565	7	31	18	4	53

<u>Võrdlusarvud aastad</u>	<u>2018</u>	<u>2019</u>	<u>+ -</u>
• Teenindatavate arv	55284	56565	+1281
• Raamatukogude arv kokku	52	49	-3
• Haruraamatukogude arv	9	18	+9
• Välisteeninduspunktide arv	6	4	-2
• Interaktiivsete teenuste arv	21	24	+3
• Raamatukogutöötajate arv	67	68	+1

1. Põhilised tegevussuunad (rahvaraamatukogude statistilise aruandluse korraldamine ja tegevuse analüüsimine, RaRS § 5(5) 3).

Kultuuriministeerium teostas rahvaraamatukogu seaduse (edaspidi *RaRS*) § 11 lõige 2 alusel järelevalvet Kõrveküla Raamatukogu 2019. aasta ülesannete täitmise üle 9. septembril 2019. Kõikide kontrollitud eesmärkide täitmist hinnati eesmärgipäraseks.

Elva Vallavalitsuse kultuuriteenistus tegeles aktiivselt raamatukogude vajaduste kaardistamisega ja ühisürituste korraldamisega, loodi Elva valla raamatukogudele uus veebileht.

Peipsiääre vallas moodustati valla keskraamatukogu, raamatukogu struktuuri moodustavad keskraamatukogu - asukohaga Koosa külas ning haruraamatukogud endistes asukohtades. Nina ja Kokora raamatukogud muudeti välisteeninduspunktideks.

Suuremad renoveerimistööd toimusid Peipsiääre valla Alatskivi ja Kolkja raamatukogudes, Tartu valla Tammistu ja Piirissaare raamatukogudes, millega seoses oli kahjuks mõnevõrra häiritud kasutajate teenindus.

Tartumaa raamatukogudes toimib hea koostöö omavalitsustega ja maakonna keskraamatukoguga, samuti teiste kultuuri- ja haridusasutustega.

Tegevusteks Eesti laulu ja tantsupeo juubeliaastal ning eesti keele aastal Tartumaa raamatukogudes olid

- temaatiliste näituste korraldamised, näiteks Eesti Maanteemuuseumi rändnäitus „Lauljad nüüd lähevad“ Kõrveküla raamatukogus, „Rariteete Alo Põldmäe erakogust: noodid ja raamatud esimesest laulupeost“ Elva raamatukogus, „Peomeeleolus“- 25 inimese ühisnäitus laulupidude suveniiridest ja fotodest Pala raamatukogus.
- laulupeotule teekonnale kaasaaitamised Koosa, Lohkva, Rannu, Vara raamatukogude poolt. Võõpste raamatukogu juures toimunud "Tule tulemine" õnnestus suurepäraselt ning kandideeris Aasta sündmuse tiitlile Kastre vallas.
- kohtumisõhtud, ajalootunnid, külaskäigud, kontserdid, näiteks Tartumaa
- raamatukogude lugemiskingituse Eesti 100 tänuüritus; ekskursioon Palamusele Oskar Lutsu teoste sündmuspaikadesse, mulgi murret maitsmas, Äksi segakoori 60nda juubeli kontsert.

2. Juhtimine

2.1 Raamatukogude võrgu struktuur ja nõukogud:

Muutused raamatukogude võrgus:

1. maist 2019 on Peipsiääre Vallavolikogu otsuse alusel vallas asuvad 11 raamatukogu viidud ühtse juhtimise alla ja moodustatud keskraamatukogu: Koosa raamatukogu – Peipsiääre Valla Keskraamatukogu. Raamatukogu struktuuri moodustavad keskraamatukogu – asukohaga Koosa külas ning haruraamatukogud Kallaste, Pala, Lümati, Alatskivi, Kolkja, Varnja, Vara ja Välgi endistes asukohtades. Nina ja Kokora raamatukogud muudeti väliseeninduspunktideks. Raamatukogu teeninduspiirkonnaks on Peipsiääre valla haldusterritoorium.

Elva Vallavolikogu otsusega muudeti Hellenurme raamatukogu Rõngu raamatukogu harukoguks alates 1.01.2019.

Kastre valla Lääniste raamatukogu oli alates jaanuarist 2019 suletud, otsus likvideerimise kohta jõustus 1.01.2020. Kasutajaid teenindab Võnnu raamatukogu.

Uus nõukogu moodustati Elva vallas, raamatukogude 6 liikmeline nõukogu moodustati Elva Vallavalitsuse korraldusega nr.2-3/237 10. aprillil 2019 ühine kõigile vallas asuvatele raamatukogudele. Nõukogu esimees on valla kultuuri – ja haridusosakonna juhataja Mare Tamm. Nõukogu on koos käinud 2 korral.

Tartu ja Peipsiääre valdades on nõukogud moodustamisel. Nõukogud on moodustamata Kambja, Kastre ja Nõo valdades.

2019. a. oktoobris kehtestas Kambja valla volikogu aastateks 2020 kuni 2030 valla uue arengukava. Dokumendis on võetud eesmärgiks raamatukogude säilitamine, kaasajastamine, info- ja kogukonnakeskuste arendamine. Sellest põhimõttest tulenevalt on kavandatud alljärgnevad tegevused:

*Raamatute kojukandesüsteemi arendamine ja vajadusel tagastuskastide paigaldamine.

*Uute lugemispunktide rajamine olemasolevatesse asutustesse.

*Avatud raamatukogude kappide paigaldamine.

Tabel Tartumaa ühendatud kooli – ja rahvaraamatukogude kohta:

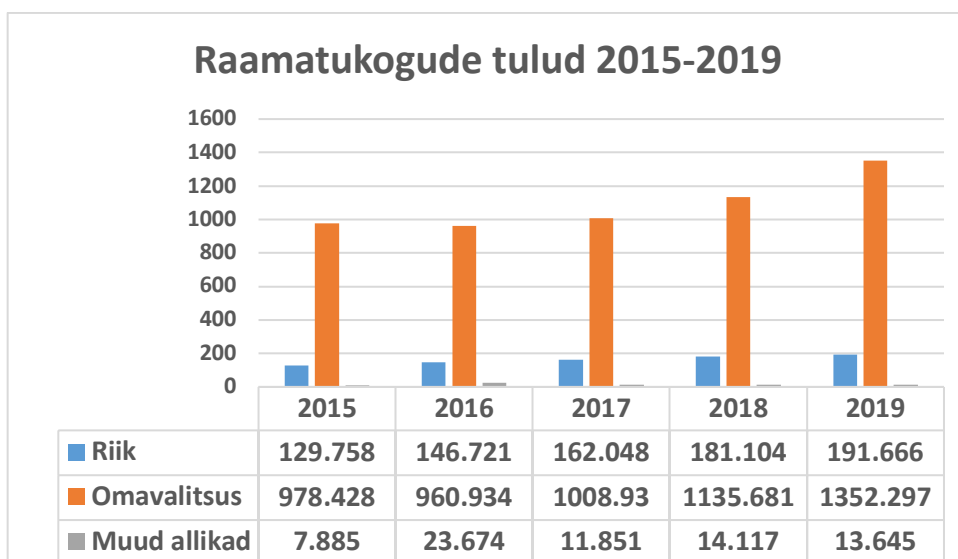
Raamatukogu	Töö õpikufondiga	Raamatukogu asukoht
Alatskivi	jah	Alatskivi kool

Kõrveküla rk. Härma harurk.	osaliselt	Kõrveküla Põhikool
Kolkja	ei	Kolkja kool
Kambja	ei	Ignatsi Jaagu nim.Kambja Põhikool
Kuuste	jah	Kuuste Põhikool
Rannu	ei	Rannu Rahvamaja
Elva Linnaraamatukogu	jah	Elva Gümnaasiumi Algkoolimaja
Lähte	ei	Lähte Ühisgümnaasium
Tabivere	ei	Tabivere endine vallamaja

2.2 Eelarve

Tabel 2

Põhieelarve	Seisuga 31.12.18. €	Seisuga 31.12.19 €	Muutus %
Eelarve kokku	1330,902	1455,989	+9,40
sh keskraamatukogu	102,18	114,443	+12,0
Personalikulu	799,083	866,033	+8,41
sh keskraamatukogu	82,163	93,524	+13,83
Komplekteerimiskulu	300,478	314,75	+4,750
sh KOV-lt	182,577	194,62	+6,60
sh riigilt	103,906	106,392	+2,39
sh keskraamatukogu	12,981	13,226	+1,89
sh KOV-lt	5,294	5,531	+4,47
sh riigilt	6,665	7,125	+6,90
Infotehnoloogiakulu	39,449	37,00	-6,21
sh keskraamatukogu	0,953	1,082	+15,1

2.3 Projektid

Tabel 3 (täielik loetelu)

Projektid, toetused (Kellelt saadud?)	Periood	Eraldatud summa	Projekti üldmaksumus
Konguta rk. - Raamatukogu 90. juubel. - Eesti Kultuurkapital	16.09 – 21.09.2019	200,00	247,00
Kõrveküla rk. - Eesti Vabariigi 100. aastapäevale pühendatud eesti autorite raamatute lugemiskonkursi tänuüritus TÕ raamatukogus - Eesti Kultuurkapital	01.02.- 22.03.2019	300,00	440,73
Rõngu rk. -Tartumaa XVIII lasteraamatupäeva "Rõõm lugemisest!" korraldamine - Eesti Kultuurkapital	13.03.- 31.05. 2019	300,00	779,67
Kõrveküla, Luunja, Rõngu rk. - juubelitoetuste taotlused raamatukoguhoidjatele - Eesti Kultuurkapital	2019	250,00 300,00 300,00 250,00 300,00	1400,00
Võnnu rk. - Kohtumine kirjanik Anti Saarega ja programmi "Lugemisisu" hooaja lõpetamine. - Eesti Kultuurkapital	2.05-31.05.	200,00	266,09
Lohkva raamatukogu projekt „Kultuuriloolised paigad“, ekskursioon Kuremäe kloostri. - Luunja Vallavalitsus	14.07.2019	551,00	551,00
Elva Lrk. - Perepäev Elva Linnaraamatukogus- Regionaalse Kultuuritegevuse toetamine. Rahvakultuuri Keskus.	02.09- 30.11.19	790,00	1006,00
Kokku		3741,00	4690,49

Projektid on aidanud kaasa kvaliteetsemate kirjandusürituste korraldamisele ja raamatukoguhoidjate tunnustamisele.

2.4 Personali koosseis, juhtimine ja areng

Tartumaal töötas 68 raamatukoguhoidjat, nendest 23 osalise tööajaga, raamatukogutöötajate koosseis oli 57,65. Teisi töötajaid raamatukogus oli 9, kokku töötajate arv 77. Viis raamatukoguhoidjat töötavad mitmes raamatukogus. Ülikooliharidusega raamatukogutöötajaid oli 34, neist raamatukogundusliku haridusega 21; keskhariidusega raamatukogutöötajaid oli 34, neist raamatukogundusliku haridusega 12; kutset omavate raamatukoguhoidjate arv oli 44.

Koosseis vähenes Tammistu raamatukogus, täiskoormusest 0,75-le ja Varnja haruraamatukogus 0,8 koormuselt 0,3-le.

Koosseis suurenes Välgi haruraamatukogul täiskoormuseni, Koosa raamatukogul 0,75 kohta ja Kolkja haruraamatukogus täiskoormuseni.

Konguta, Rannu, Luunja ja Roiu raamatukogud osutasid 2019. aastal lisaks põhitööle ka postiteenust.

2.4.1 Ülevaade täienduskoolitusest (erialane nõustamine ja raamatukogutöötajate täienduskoolituse korraldamine, RaRS § 5(5) 4).

Raamatukoguhoidjad osalesid Tartu Linnaraamatukogu poolt korraldatud algupärase lastekirjanduse päeval; ERÜ korraldatud teabepäevadel ja suveseminaridel, arendusprogrammis 21. sajandi raamatukogu, Nikky Smedley töötoas; Eesti Rahvusraamatukogu korraldatud juhtide arenguprogrammis, isikuandmete kaitse koolitusel, rahvaraamatukogude suveseminaril; Tartu Ülikooli suveakadeemiates rahva, kooli- ja lasteraamatukoguhoidjatele, infopädevuse e-kursusel; Eesti Emakeeleõpetajate Seltsi koolituspäeval „Aegvõte eesti muusikast ja filmidest anno domini 2019“; B. G. Forseliuse Seltsi Noortekogu suvekoolis “Seto kultuuriruum - piiritu ja piiriga”; Hariduse Infotehnoloogia Sihtasutuse DigiKiirendi baaskoolitusel; koolituskeskuse VILKO MTÜ biblioteraapia kursusel; BCS Koolituse AS – digipädevuse baaskoolitusel; küberhügieeni koolitusel; Juunika koolituse OÜ – isiksusepõhine stressijuhtimine ja turundamine facebookis; Tartu Kutsehariduskeskuse koolitustel teenindaja kutseoskustest ja fotoramatu koostamisest; Tartu Rahvaülikooli koolituses ürituste korraldamisest; Eesti Lastekirjanduse Keskuse „Lugemisisu“ programmi stardikoolituses; TLÜ Balti filmi, meedia, kunstide ja kommunikatsiooni instituudi koolitustel meediapädevusest, filmist, animatsioonist ja digikultuurist; Rahva Raamatu teabepäevadel, ETKA Andrase teabepäevadel.

Lisa 1

2.4.2 Maakonnaraamatukogu korraldatud koolitused

Tabel 4

Koolituse aeg	Koolituse teema	Koolitaja	Koolituse maht/kestus	Raamatukogu hoidjate arv/KOV-de arv	Eelarve/Koolituseks kulutatud summa
13.02.	Teabepäev: Muutused, tulemused, eesmärgid valdade raamatukogudes. 2018. aasta töö maakondlik kokkuvõte Fotonäituse „Sündinud kõrbeliivaga silmades“ avamine, kohtumine Ilmar Raagiga.	Tartumaa valdade raamatukogude esindajad. Merle Aas, Hele Ellermaa Ilmar Raag Korraldaja Kõrveküla rk.	4	41 / 7	0
01.03.	Ekskursioon Tartu Ülikooli Raamatukogus, tänuüritus „Eestile loetud 100 raamatut“	Lehte Hainsalu. Korraldaja Kõrveküla rk.	3	32 / 6	Kultuurkapital
25.09.	Teabepäev: Eesti Panga rändnäituse avamine, erialased teated, loeng „Aeg kaasaegses eesti kirjanduses“	Hele Ellermaa Maire Liivamets. Korraldaja Kõrveküla rk.	4	43 / 7	258,00

06.11.	Teabepäev: kohtumine kirjanike tuurist SÕNARÄND osalevate kirjanike -tõlkijatega. Raamatukogude teenuste tutvustamine sotsiaalmeedias	Andrei Hvostov, Jüri Kolk, Ingrid Velbaum-Staub ja Maria Esko, Veronika Raudsepp Linnupuu. Korraldaja Kõrveküla rk.	4	38 / 7	190,00
11.12.	Aastalõpu koolitusreis, tutvumine Hellenurme ja Rõngu raamatukoguga, Rõngu Pillimuseumi ja Rõngu Mihkli kirikuga.	Laine Meos, Piret Terve, Maia Kukk, Hele Ellermaa. Korraldajad Rõngu ja Kõrveküla rk.-d	4	55 / 7	467,00
	Koostöös toimunud koolitused:				
29.03.	Piirkondlik seminar raamatukogutöötajatele: raamatukogutöötaja kui uue mõtteviisi ja tähenduse looja kogukonnas.	Anneli Peetso, Olev Kersen, Liina Kolk, Merle Koik Korraldaja ETKA Andras ja Kõrveküla rk.	6	19 / 5	ETKA Andras
14.05.	Koolitusreis Helsingisse, tutvumine Helsingi Ülikooli Rk. ja Oodiga	Võrumaa Keskraamatukogu ja Kõrveküla rk.	8	34 / 6	Kultuuri ministeerium
Kokku			33	262	

Koolitustel saadi teadmisi kolleegide tööst Tartumaal, avardati maailmapilti Aafrika riikidest Ilmar Raagiga kohtudes, täiendati teadmisi eesti kirjandusest ja tutvuti Soome raamatukogude arengutega, õpiti kasutama sotsiaalmeediat raamatukogutöös.

2.4.3 Raamatukogutöötajate avalikud esinemised: ettekanded, loengud, koolitused.

LISA 2

2.4.4 Erialahariduse omandamine.

Erialahariduse omandajaid bakalaauruse- ja kraadiõppes ei olnud.

Eesti Rahvusraamatukogu kutsekoolituse kursuse lõpetasid kaks töötajat, üks töötaja jätkab õpinguid 2020.aastal.

2.4.5 Töötajate tunnustamine.

Tunnustuse saaja	Tunnustuse nimetus	Tunnustuse andja	Mille eest tunnustus saadi?
R. Gordejeva	Tartumaa aasta raamatukoguhoidja 2019	Tartumaa Omavalitsuste Liit	Parim maaraamatukoguhoidja Tartumaal
Aakre raamatukogu	Tänukiri	Elva Vallavalitsus Elva Vallavolikogu	Aasta raamatuvaramu 2019
Aili Annast	Tänukiri	Kõrveküla rk.	35. tööjuubel, tubli töö
Tartu maakonna raamatukogud	Tänukiri	Riigikantselei ja Rahandusministeerium	Strateegia „Eesti 2035“ loomises ning arvamuskorje korraldamine

EV 100 - lugemiskingituse projektist osavõtnud raamatukogud	Tänuavaldus	Kõrveküla raamatukogu	EV 100. aastapäevale pühendatud lugemiskingituse konkursist osavõtu eest
Kavastu haruraamatukogu	Tänukiri	Luunja valla keskraamatukogu	Südamega raamatukoguhoidja. Õnnitlused rk. juubeli puhul
Heili Tali	Tartumaa kultuurielu hoidmise ja rikastamise eest	Tartumaa Omavalitsuste Liit	Kunstiprojekt noortele „Kunst raamatukokku“
Maarja-Magdaleena raamatukogu	Tänukiri	Maarja-Magdaleena Põhikool, lasteaias Muumipere rühm	Tänukiri
Olga Haljaste	Tänukiri	Peipsiääre vald	MTÜ Vara Maanaiste Seltsi tegevuse ja külaelu arendamise eest
Leini Laars	Tänukaart	Elva Linnaraamatukogu	Parim RVL laenutaja
Sirje Dementjeva	Tänuavaldus	Kõrveküla raamatukogu	EV 100.aastapäevale pühendatud lugemiskingituse konkursis osavõtu eest.
Sirje Dementjeva	Tänukiri	Puhja Kool	Kirjanikega kohtumiste korraldamise eest.
Viive Vink	Tänuavaldus	Kõrveküla raamatukogu	30 tööaastat Rannu raamatukogus
Rannu raamatukogu	Aitäh kaart	Elva linnaraamatukogu	RVL laenutuste partner
Maia Kukk	Tänutäht	Rõngu raamatukogu	Hellenurme harukogus laenutuse edukas jätkamine
Piret Terve	Tänukiri	Kõrveküla raamatukogu	Lasteraamatupäeva korraldamise eest
Piret Terve	Tänutäht	Rõngu raamatukogu	Koostöö eest
Maie Loot	Tänutäht	Rõngu raamatukogu	Tuhat tänu toetamast, aitäh abiks olemast

Tiina Arike	tänukiri	Kõrveküla raamatukogu	35.aastat edukat tööd Võõpste raamatukogus
Hele Ellermaa	tänutäht	Rõngu raamatukogu	Tuhat tänu toetamast, aitäh abiks olemast

2.5 Raamatukogu haldusjuhtimine.

Ruumide renoveerimine ja remont algas Alatskivi, Kuuste, Tammistu ja Piirissaare raamatukogudes. Ruumide täielik renoveerimine toimus Kolkja raamatukogus. Luunja raamatukogule remonditi kunagise asukoha ruumid ja 2020. aasta algul alustab tööd nendes ruumides. Uute ruumide ehitamine algas Tabivere ja Kõrveküla raamatukogudele põhikoolide juurdeehitustena. Uue maja projekteerimine toimus Rõngu ja Melliste raamatukogule koos kogukonnakeskusega. 2020. aastal on kavas renoveerimistöödega alustada Kuuste, Tõrvandi, Ulila ja Luke raamatukogudes. Renoveerimist vajaks Elistvere raamatukogu.

LISA 3

2.5.1 Juurdepääs liikumispuudega inimesele.

Aasta jooksul ei lisandunud sissepääsuvõimalusi liikumispuudega inimestele, kokku maakonnas on tagatud täielik juurdepääs 17 raamatukogus, põhiteenuste osas 3 raamatukogus.

Järgmisel aastal kavas olevate ehituste ja renoveerimiste tulemusel peaks liikumispuudega inimeste juurdepääs raamatukogudesse paranema.

2.6 Raamatukogu arendustegevused infotehnoloogia valdkonnas

Uuendatud 8 monitori, 3 koopiaamasinat, uued arvutid kolmele raamatukogule, 2 uut Wifi ruuterit, 2 võõtkoodilugeri ja üks viirusetõrje tarkvara. Kiire interneti levik on paaris raamatukogus jõudnud hoone juurde kuid ühendus on raamatukogusse endiselt loomata. Maakonnaraamatukogus suuremaid infotehnoloogilisi uuendusi ei toimunud, planeeritud on need 2020.aastasse, mil toimub kolimine uutesse ruumidesse.

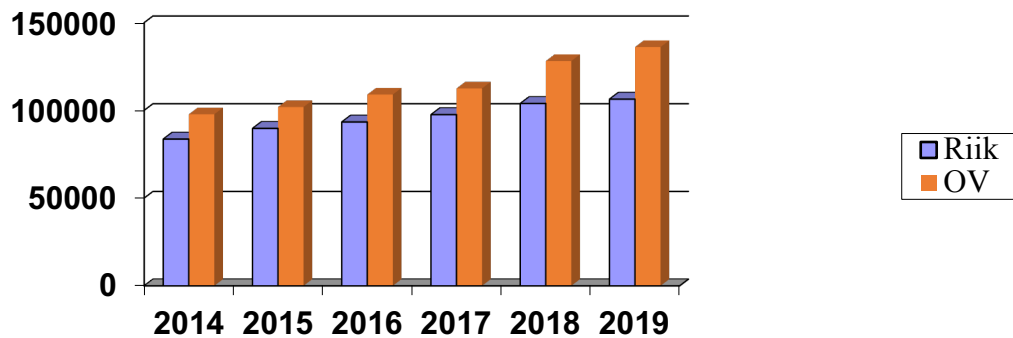
Raamatukogutarkvaraga URRAM alustasid tööd Kolkja, Varnja ja Tammistu raamatukogud. Piirissaare alustab tööd 2020. aasta 1. märtsist. URRAM-ga ei laenuta Nina ja Kokora laenutuspunktid.

3. Kogud komplekteerimine ja töötlemine

Kõrveküla raamatukogus komplekteeriti 2019.aastal teavikuid 49 raamatukogule, haruraamatukogule või laenutuspunktile. Elva Linnaraamatukogu komplekteeris ise, vaid venekeelseid raamatuid komplekteeriti Kõrveküla kaudu. Telliti peamiselt raamatuid tarnijate või kirjastuste kodulehtedelt – kõige rohkem Rahva Raamatu hulgiveebist, sest seda on raamatukogudel kõige mugavam kasutada. Rahva Raamat toob tellitu ka oma kulul 1-2 korda nädalas kindlal päeval kohale ja saab tööd paremini organiseerida.

Saabunud teavikud töödeldi: kataloogiti, liigitati ja märksõnastati, kui kirjet ei olnud. Samuti arveldati ja esitati aruandeid. Pakid tehti ja trükiti saatelehed raamatukogudele umbes kord kolme nädala järel ja pakid viidi valdade transpordiga raamatukogudesse kohale.

Teavikute ostuks raha riigilt ja OV

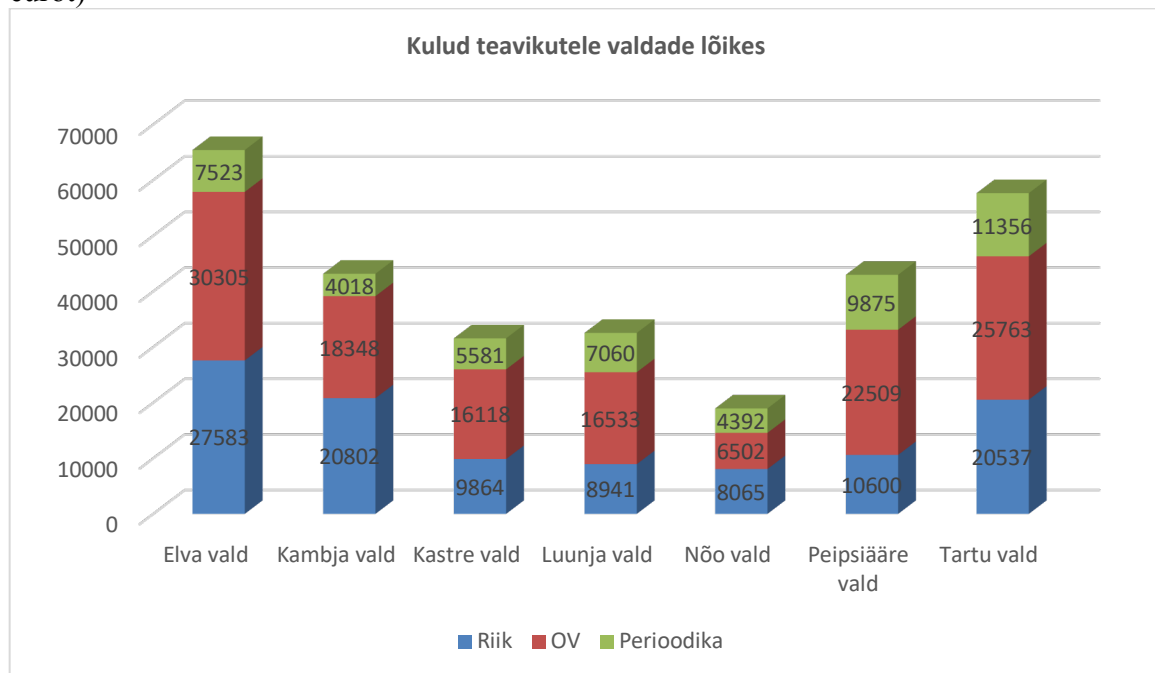

Riigi poolt eraldatud teavikute toetus oli 106 392 eurot, omavalitsuste poolt toetati teavikute ostu 136 078 euroga. Kokku 242 470 eurot.

Komplekteerimiskulud kõik kokku 314 750 eurot, (2018. a 300 478) – riigi ja omavalitsuste raha eest ostetud ning muudest allikatest saadud.

Omavalitsustelt kokku 194620 eurot (2018.a 182577)

Komplekteerimiskulu elaniku kohta 2019. a oli 5,6 eurot, s.h. riigilt 2,2 ja omavalitsustelt 3,4 (2018. a 5,4 eurot - riigilt 2,1 ja ov 3,3 eurot ja 2017.a 5,1 eurot, s.h. riigilt 2 eurot ja ov 3,1 eurot)

3.1 komplekteerimise põhimõtted ja uuendused (sh e-teavikud)

Raamatukogudes komplekteeritakse kogud Rahvaraamatukogude töökorralduse juhendist lähtudes. Teavikute soetamise põhimõtteks on sihtrühma tundes kõigile midagi eelarve piires. Eelistatud on eesti algupärane laste- ja ilukirjandus, aga ka hea ja auhinnatud tõlkekirjandus – kultuuriväärtuslik ilukirjandus ja ajatu teabekirjandus.

Juurdekasv Tartumaa raamatukogudesse oli 23891 eksemplari, millest ostetud 22087 ja annetatud 1804 ehk 7,55%. Annetustest suurema osa moodustasid Eesti Vabariik 100 puhul ilmunud raamatud.

E-teavikuid juurde ei soetatud, puudus huvi. Varasematest aastatest on e-lugerites kokku 42 alla laaditud vabavariis e-raamatut Elvas ja Kõrvekülas.

Maakonna raamatukogudes oli 17560 raamatukogude kasutajat, 56565 elanikust ehk 31% 0,4 raamatut osteti keskmiselt 1 elaniku kohta.

Näiteks Külitse raamatukoguhoidja arvamus: *“Külitse kui maaraamatukogus mõjutavad komplekteerimise põhimõtteid selgelt tunnetataval määral kaks väliskeskonna poolt kehtestatud rusikareeglit. Esiteks nõuavad normatiivdokumendid, et 30% riigieelarvest saadud teavikute ostutoetusest tuleb suunata nn medaliga märgistatud raamatute soetamiseks. Teiseks tutvustatakse erinevates meediakanalites ja -väljaannetes äriedu saavutamiseks väga aktiivselt meelelahutsusliku suunilusega uusi raamatuid, mida paljud inimesed hakkavad iseenesestmõistetavalt kohe ka raamatukogudest soovima.*

Kõigi muude komplekteerimise põhimõtete järgimiseks saab kasutada seda osa teavikute ostueelarvest, mis eelnevalt kirjeldatud rusikareeglitega arvestamisel kasutamata on jäänud.

Maaraamatukoguhoidja püüab osta teavikuid erinevate lugejagruppide huve arvestades kuldse keskte printsiibil, et igapäev saaks midagi ja kõigest saaks midagi”. (Külitse raamatukogu 2019. aasta aruanne).

3.1.1 Raamatute komplekteerimine (trükis + e-raamat)

Maakonna kogudesse lisandunud 23891 eksemplarist 23799 olid raamatud, 61 auvised, 29 mängud ja 1 elektrooniline teavik. E-raamatuid ei lisandunud.

Osteti kokku 242470,27 euro eest teavikuid,

millest raamatutele kulus 238569,85 eurot, (raamatu keskmine hind 10,02)

auvistele kulus 708,40 eurot ja

mängudele 200,02 eurot.

74,5% raamatutest oli ilu- ja lastekirjandus,

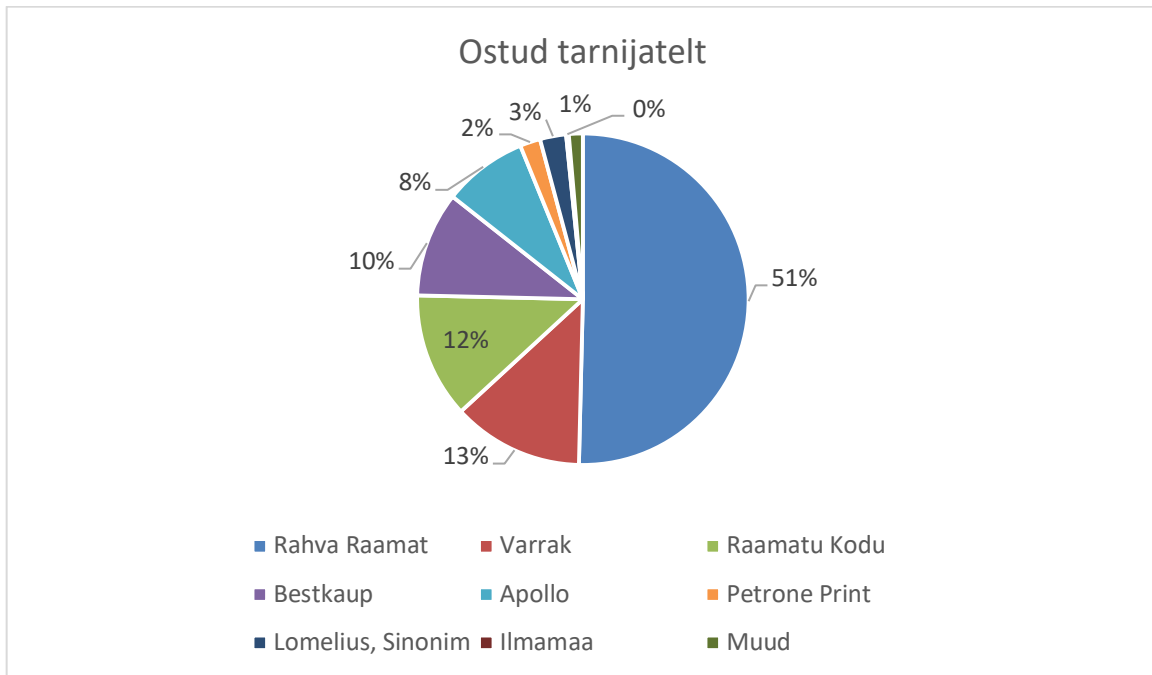
94,4% raamatutest olid eestikeelsed,

5,6% võõrkeelsed, millest 4,7% venekeelsed ja 0,9% muudes keeltes. Inglisekeelsete raamatute osakaal on mõnevõrra suurenenud, ka neid telliti peamiselt Rahva Raamatust.

Väärtteoseid osteti 44902 euro eest – see on 42,2% kogu riigi toetusest.

Soovitud 30% on keeruline saavutada venekeelsetel Kallaste, Kolkja, Varnja, Nina ja

Piirissaare raamatukogudel.

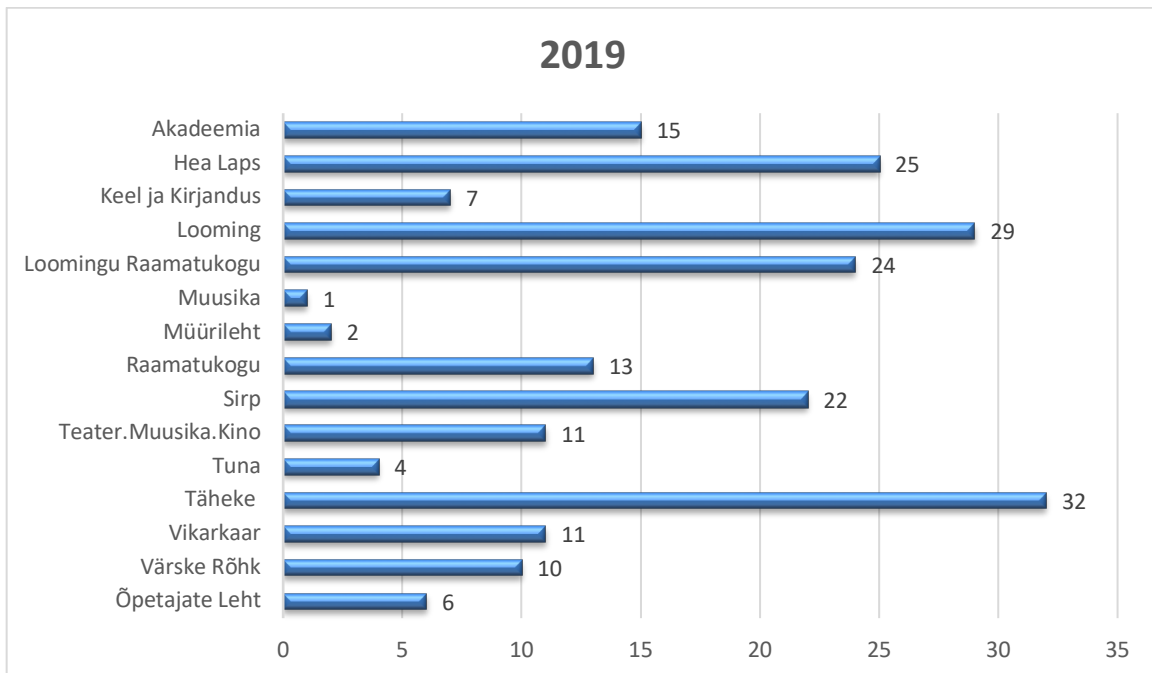
3.1.2 Perioodika komplekteerimine

Raamatukogudesse lisandus 1240 eksemplari/aastakäiku ajakirju 60 908 euro eest.

Kultuuriperioodika Tartumaa raamatukogudes:

15 eri nimetust, kõige rohkem Tähekest - 32 eksemplari.

Maakonnaraamatukogu kaudu telliti ja maksti teavikute rahast kultuuriperioodikat 2671,43 euro eest, kuid paljud tellisid kogu perioodika kõik korraga omavalitsuste raha eest.

3.1.3 Auviste komplekteerimine

Auviseid lisandus kogudesse 61 eksemplari 708,40 euro eest, seal hulgas vaid 1 annetus.

3.2 Inventuurid, mahakandmised

Inventuuri tehti 2019. aastal 6 raamatukogus: Elistveres, Kavastus, Lähdel, Roius, Vedul ja Võõpstes, 2018. aasta inventuur lõpetati Kambja raamatukogus.

Kõigis Tartumaa raamatukogudes kanti maha kokku 39 523 raamatut, 1 889 aastakäiku ajakirju ja 11 auvist ning 9 elektroonilist teavikut.

4. Lugejateenindus ja raamatukoguteenused

Muudatused raamatukoguteenustes olid enamuses tingitud raamatukogudes toimunud remonditöödest ja sellega seoses ka avatud päevade arvu vähenemises.

4.1 Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine.

AIP-i kasutajate aktiivsus väheneb aasta-aastalt, mis annab tunnistust info leidmiseks kasutatavate vahendite muutumisest. Kokku kasutati raamatukogudes AIP-i teenuseid 13732 korral.

4.2 Raamatukogu kasutamine ja teenused. Üldistav ja muutusi näitav kokkuvõte.

Üldistusena saab kasutada tsitaati Külitse raamatukogu aruandest: “... kuid nii elanikkonna üldise vananemise kui noorte hulgas lugemishuvi kahanemise tõttu tuleb maaraamatukoguhoidjatel üha rohkem arvestada, et lähiaastakümnetel on nende klientide seas üha rohkem eakaid ning raamatukogu igapäevatöö hakkab olema üha rohkem kergemat laadi sotsiaaltöö varjundiga. Raamatukogud näivad olevat paljudes paikkondades üha sagedamini need viimased avalikud või ärilised asutused, kuhu kohalikel inimestel on võimalik sisse astuda ning teise inimesega lihtsalt rääkida.

Kui seni on raamatut ja raamatukoguhoidjat nimetatud hingeharijaks, siis edaspidi tuleb raamatukoguhoidjal üha enam olla oma klientidele hingehoidja selle mõiste kõige laiemas tähenduses”. Toivo Ärtis “Külitse raamatukogu 2019. aasta aruanne”.

Tabel 5

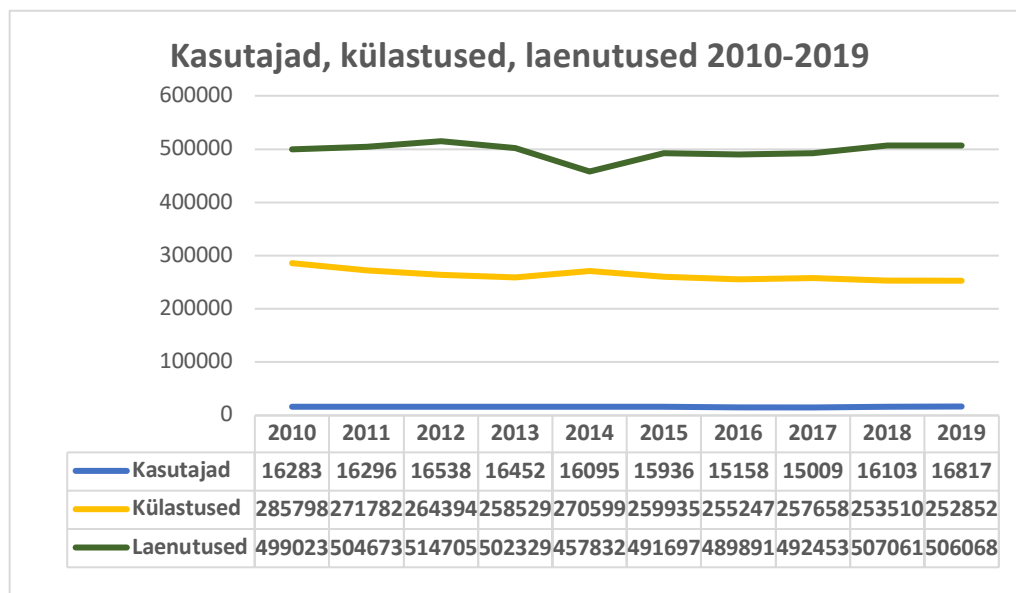
Raamatu- kogu	Lugejad 2018	Lugejad 2019	Muutus (+-)*
Linna/maak. rmtk	16103	16817	+714
Sh keskk	925	951	+26

*Peale haldusreformi

Raamatu- kogu	Külastused 2018	Külastused 2019	Muutus (+)*	Virtuaal- külast. 2018	Virtuaal- külast. 2019	Muutus (+)*
Linna/maak. rmtk	253510	252852	-658	255256	219990	-35266
Sh keskk	31133	31937	+804	17989	17993	+4

*Peale haldusreformi

Raamatu-kogu	Laenut-d 2018	Laenut-d 2019	Muutus (+-)*	Päringud** 2018	Päringud** 2019	Muutus (+-)*
Linna/maak. rmtk	507061	506068	-993	7267	7854	+587
Sh keskk	26681	27521	+840	2040	2263	+223

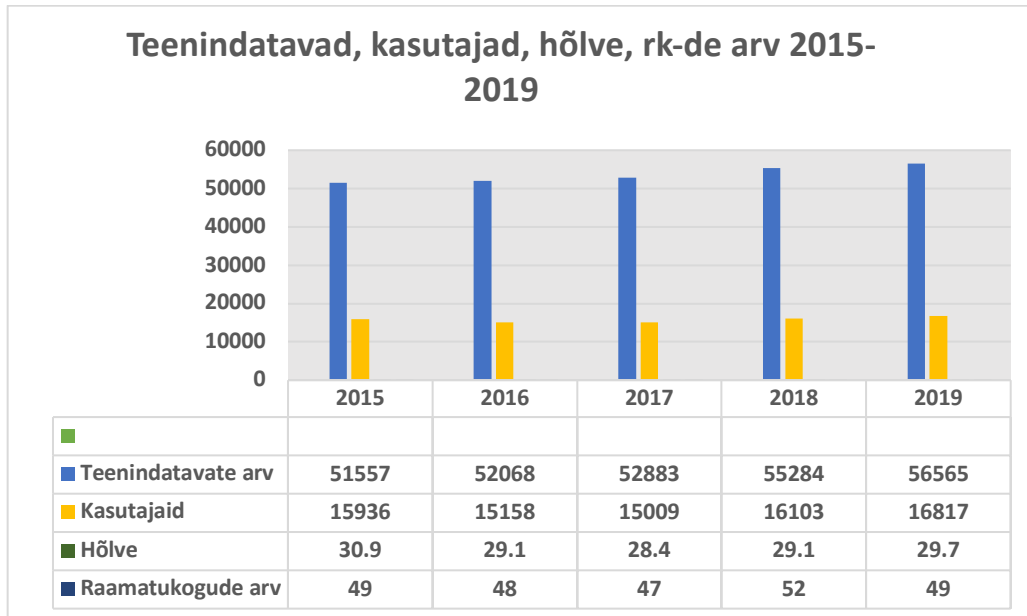
Tartumaa laenutuste edetabel 2019

Jrk	Autor	Pealkiri	Laenutusi
1	Afanasjev, Vahur	Serafima ja Bogdan /	401
2	Jõe, Aliis	... kes pole kunagi söönud homaari /	391
3	Tohvri, Erik	Elupõletajad : romaan /	344
4	Kadastik, Mart	Presidendi vastuvõtt : romaan /	343
5	Anniko, Silver	Rusikad : inimene on inimesele hunt : romaan /	337
6	Veem, Eha	Leskede klubi. [2], Postkast nr 4 /	328
7	Veem, Eha	Leskede klubi. [1], Armulauamõrv /	327
8	Tohvri, Erik	Laanekuru saaga : lühiproosat läbi aegade /	324
9	Pollard, Helen	Väike Prantsuse külalismaja /	320
10	Jõe, Aliis	Viimane laev /	298

****Infopäringud** (teatmebibliograafilise töö korraldamine, [RaRS §5\(5\)5](#))

Kesk-rk	Linna-rk	Küla-rk.	Kokku	Muutus (+-) võrreldes 2018.a.	Muutuse %
4604	362	2888	7854	+587	+8,1

Registreeritud infopäringute arv on suurenenud 587 võrra, suurem osa neist on leidumus- ja faktipäringud.

Teenindatavate arv on suurenenud 1281 võrra, raamatukogude kasutajaid oli 714 võrra rohkem. Vähenenud on laenutuste ja külastuste arvud.

4.3 RVL teenindus

RVL välja 6546, võrreldes eelmise aastaga + 2455, RVL sisse 5895, võrreldes eelmise aastaga + 641.

4.4 Laste- ja noorteteenindus

4.4.1 Laste-ja noortekirjanduse komplekteerimine

Tellimisel arvestati laste huvisid ja vajadusi ning koolikirjanduse vajadusi, ELK soovitusi. Jätkuvalt suurendati koolide soovituslike raamatute eksemplaarsust, eriti nendes raamatukogudes, kus kooli- ja rahvaraamatukogu koos.

Väga loetavad eesti lastekirjanikest on Ilmar Tomusk, Leelo Tungal, Aino Pervik, Piret Raud, Mika Keränen jt. Väliskirjanikest ikka Astrid Lindgren, J. K. Rowling, Martin Widmark, Timo Parvela, Bobbie Peers jt.

Populaarsed olid „Lasse Maia detektiivbüroo“, „Kepler62“, „Hirmus Henry“, „Luuseri päevikud“ ning noorte ulme- ja fantaasiasarjad.

Populaarsust koguvad lauamängud, neid ostetakse aina rohkem ja kasutatakse meeleldi.

4.4.2 Laste-ja noorte raamatukogu kasutamine

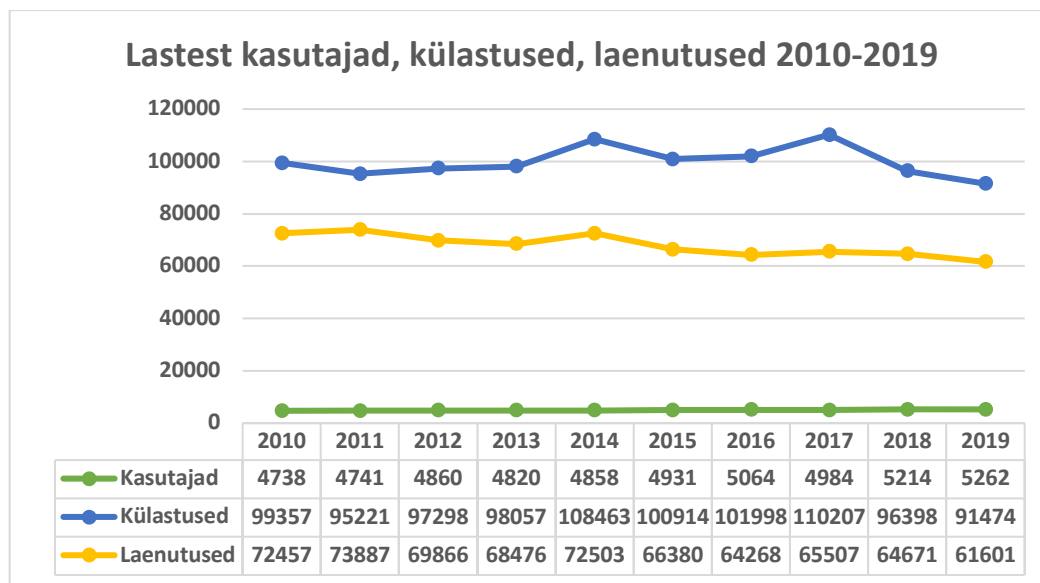
Tabel 6

Rmtk	Lug-d 2018	Lug-d 2019	Muutus (+/-)*	Külast-d 2018	Külast-d 2019	Muutus (+/-)*	Laenut 2018	Laenut 2019	Muutus (+/-)*
Linna/ma ak. rmtk	5214	5262	+48	96398	91474	-4924	64671	61601	-3070
Sh keskk	512	545	+33	25202	26179	+977	7546	7607	+61

*Peale haldusreformi

10,6% kõikidest laenutustest tehti laste- ja noorte poolt.

Külastajatest lapsi oli 25%.

4.4.3 Laste-ja noorteteenindus, s.h lugemisharjumuste kujundamine ja arendamine.

Sisuline hinnang, võrdlus, analüüs.

Laste lugemisharjumuste arendamiseks liitus 7 raamatukogu „Lugemisisu“ programmiga, korraldatakse kohtumisi lastekirjanike, tõlkijate ja muinasjutuvestjatega, kasutatakse lugemiskoorte abi, korraldatakse näitusi ja väljapanekuid, koolides asuvad raamatukogud korraldavad raamatukogutunde ja teevad tihedat koostööd õpetajatega lugemisvara leidmisel ja soovitamisel. Kutsutakse lasteaiarühmi ja lapsevanemaid tutvuma raamatukoguga. Soovitatakse lasteraamatuid raamatukogude blogides ja sotsiaalmeedias.

Tartumaa laste- ja noortekirjanduse laenutuste edetabel 2019

Jrk	Autor	Pealkiri	Laenutus
1	Raud, Piret	Tobias ja teine B /	321
2	Väljal, Silvi	Jussikese seitse sõpra /	305

3	Keränen, Mika	Varastatud oranž jalgratas : [salaselts Rampsu esimene juhtum : jutustus] /	291
4	Molnár, Ferenc	Pál-tänava poisid : [romaan] /	233
5	Pervik, Aino	Kollane autopõrnikas sõidab ringi /	219
6	Raud, Eno	Sipsik /	218
7	Tomusk, Ilmar	Kolmanda A kriminalistid /	218
8	Kivirähk, Andrus	Kaka ja kevad /	216
9	Egner, Thorbjorn	Sööbik ja Pisik /	202
10	Rannap, Jaan	Nublu /	201

4.4.4 Laste- ja noorteüritused: ülevaade, millised olid põhiteemad ja millised suuremad üritused. LISA 4

Rõngu ja Teedla raamatukogu koostöös Kõrveküla raamatukoguga korraldas XVIII Tartumaa lasteraamatupäeva „Rõõm lugemisest“, osales 93 õpilast 19 Tartumaa koolist ja ühest raamatukogust. Lasteraamatupäevale laekus kokku 566 tööd, neist jutte 68, luuletusi 146, joonistusi 352.

Kõrveküla raamatukogu viis läbi maakonna koolide 4. klasside õpilastele ettelugemisvõistluse Tartumaa eelvoor, millel osales kolmeteistkümne kooli 13 õpilast. Eelnevalt toimus koolides parimate ettelugejate väljaselgitamine.

Raamatukogude töötajad osalesid Tartumaal 2019. aastal sündinud tulevastele lugejatele 780 raamatu „Pisike puu“ kätteandmistel.

4.5 Erivajadustega sihtrühmade teenused

Tabel 7

Koduteenindus	Kordade arv	Teenuste arv	Kasutajate arv
Alatskivi	8	2	4
Elistvere	34	2	4
Hellenurme	12	28	4
Kallaste	14	22	3
Kavastu	80	240	2
Laeva	16	158	4
Lähte	14	1	2
Lümati	40	40	2
Nina	24	72	3
Nõgiaru	2	2	1
Pala	15	3	3
Tõrvandi	4	1	2

Uula	60	480	7
Vara	4	4	3
Varnja	7	68	2
Välgi	3	3	1
Võnnu	9	1	1
Võõpste	15	72	2
Kokku	361	1199	50

Tabel 8

Teenused teistele asutustele	Ürituste arv	Osavõtjate arv
Peipsiveere pikaravikeskus	3	42
Tabivere Sotsiaalkeskus	14	118
Hooldekodu Härmalõng	11	170
Kodijärve Kodu	5	16
KOKKU	33	346

Alatskivi raamatukogu alustas tihedamat koostööd Peipsiveere Pikaravikeskusega, viies soovijatele raamatuid ja ajakirju, lugedes ette nii tubades kui saalis ja enne filmide linastust räägib nende algupäranditest, muusikast ja autoritest.

Hellenurme raamatukogu teeb koostööd Lõuna Eesti Hooldekeskusega, viies kohale ja laenutades liikumispuudega hoolealustele raamatuid.

Tabivere raamatukoguhoidja korraldab ettelugemist vanuritele.

Kodijärve Kodu klientidele lõpetas Kambja raamatukogu raamatute viimise aruandeaasta keskpaigas, sest auto ja autojuhi puudumisel ei olnud enam võimalik korraldada hajakülade autoraamatukoguringi.

4.6 Raamatukogu kui kohalikku pärandit jäädvustav, elukestvat õpet toetav ja vabaaja võimalusi pakkuv kultuurikeskkond

4.6.1 kohalikul tasandil

Raamatukogud teevad koostööd omavalitsuste, haridus- ja kultuuriasutustega, seltside ja kohalike ettevõtetega. Kõige suurem tugi on raamatukogudel kohalikest omavalitsustest, kus alati aidatakse raamatukogude probleeme lahendada. Tunnustust väärivad Elva vallavalitsuse kultuuriteenistuse tegevus, kus arendatakse aktiivselt raamatukogude koostööd, korraldatakse töötajatele kokkusaamisi, koolitusi ja väljasõite.

4.6.2 riiklikul tasandil

Koostöö toimis Kultuuriministeriumi, Rahvusraamatukogu ja Eesti Lastekirjanduse Keskuse, Tallinna Keskraamatukogu, Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutuse, Eesti Maanteemuuseumi, Põhjamaade Nõukogu ja ETKA Andrasega.

4.6.3 rahvusvahelisel tasandil

ERÜ maaraamatukogude sektsiooni liige Anne Toome osales ERÜ korraldatud õppereisil Brüsselisse ja Hele Ellermaa rahvaraamatukogude juhtide koolitusreisil Dublini raamatukogudesse.

Raamatukogud korraldasid 734 näitust ja väljapanekut, suuremaid üritusi toimus 547, 11% rohkem kui eelmisel aastal. Üritustel oli osalejaid 13202, + 7% .

Raamatukogud korraldasid kirjanduslikke ja muid kohtumisi järgnevate isikutega: Juhani Püttsepp, Ene Raudkats, Esti Kittus, Merca, Valdur Mikita, Lehte Hainsalu, Tiit Lääne, Üllar ja Ellen Võsumaa, Rein Lepik, Merike Mäemets, Kersti Kivirüüt, Olga Keretkina, Väino Laisaar, Ants Linnard, Peeter Nõges, Maarja Mölder, Mart Kivastik, Contra, Signe Lelbret, Elle Pintson, Berit Petolai, Katriin Fisch-Uibopuu, Urmas Tamm, Anneli Lamp, Heli Reichardt, Polina Tšerkassova, Marika Jürgenson, Mika Keränen, Valdo Randpere, Marika Tuus-Laul, Urmas Kruuse, Aado Lintrop, Urmas Vadi, Karl Pajusalu, Tõnu Muru, Katre Kuus, Ilmar Raag.

Valik raamatukogude poolt korraldatud üritusi:

Kõrveküla ja Tõrvandi raamatukogusid külastas Kirjanike tuur 2019, külas olid kirjanikud Andrei Hvostov ja Jüri Kolk ning tõlkijad Ingrid Velbaum-Staub ja Maria Esko.

Kõrveküla raamatukogus toimus koostöös Eesti Maanteemuuseumiga näitus „Lauljad nüüd lähivad“ ja „13 silda – tagasivaateid sillaehituse suurprojektidele“. Eesti Panga muuseumi rändnäitusega „Eesti raha margast krooni“ ja „Euroraha“ kaasnesid Kõrveküla Põhikooli õpetaja ajalootunnid rahateemal kuuete klassile.

Vedu raamatukogu korraldas kultuurikoolitusreise: Riia ajalooline südalinn;

Piirisaarele - eluolu tänapäeval ja ajalugu; Viljandisse - Kondase keskus ja teater Ugala.

XXVII laulu - ja XX tantsupeo „Minu arm“ tule tulemise üritustes osalesid Koosa, Võõpste, Rannu, Lohkva ja Vara raamatukogud.

Muuseumiöö Äksi Must Reid.

Lugemisklubi asutamine Elva Linnaraamatukogus.

Pimekohting raamatuga Tabiveres.

Rannu lahingu 100. aastapäeva tähistamine.

Eesti Külaliikumise Kodukant algatuses „Maal elamise päev“ osalesid Aakre, Rannu ja Kuuste raamatukogud.

4.7 Raamatukogu koolituskeskusena kasutajatele.

Raamatukogud korraldasid 268 soovijale 245 individuaalkoolitust. Rühmakoolitusi toimus 222, osalejaid 2757, koolitustunde 241, võrreldes eelmise aastaga rühmakoolituste arvud vähenesid. Põhilisteks teemadeks oli sarnaselt eelmise aastaga e-teenuste kasutamine, otsingud, pangateenused, nutiseadmete konfigureerimine ja kasutamine. Võeti osa TÕN-ist ja korraldati IT, käsitöö, küpsetamise jm õpitubasid.

4.8 Raamatukoguteenuse turundus ja väljaanded

Tartumaa raamatukogud on leitavad kokku 51 kodulehelt või blogist, neist 40 asuvad ainult omavalitsuste kodulehtedel.

FB lehel tutvustavad saabunud uusi raamatuid ja kutsuvad üritustel osalema Alatskivi, Elistvere, Elva, Kambja, Kõrveküla, Laeva, Luunja vallaraamatukogu koos harukogudega, Lähte, Lümati, Maarja-Magdaleena, Melliste, Pala, Rannu, Roiu, Tabivere, Äksi, Ülenurme –

kokku 17 raamatukogu. Blogide kaudu tutvustavad teenuseid Äksi, Kõrveküla, Lähte, Vedu, Maarja-Magdaleena, Lümati, Pala, Roiu, Tabivere, Võõpste – kokku 10 raamatukogu. Kodulehed on Kõrveküla <http://tmk.tartuvald.ee/>, Laeva <http://raamatukogu.onepagefree.com/> Luunja valla raamatukogul <http://lohkvark.luunja.ee/> ja Tõrvandil <http://www.xn--trvandraamatukogu-t2b.ee/index.php>. Elva valla raamatukogude kodulehed on leitavad kõik ühest veebist: <https://elvaraamatukogud.ee/>. Kastre valla raamatukogude info <http://www.kastre.ee/raamatukogud>. Peipsiääre valla raamatukogude veebileht www.peipsivald.ee/raamatukogud, samuti jagatakse teavet valla fb lehel Peipsiääre Uudised ja Peipsiääre valla kultuuriinfo lehel ning valla ajalehes Peipsiääre Teataja ja kuulutuste kaudu infotahvilil. Sündmuste järgselt kajastatakse toimuvat valla ajalehes. Tartumaa raamatukogud on postitanud aasta jooksul 1864 sõnumit-teadet, virtuaalkülastuste arv oli 219990.

Mõned näited raamatukogude kajastustest nii paberväljaannetes kui sotsiaalmeedias: Alatskivi raamatukogu: Artikkel ajakirjas “Raamatukogu, „Kuidas maaraamatukoguhoidjad Brüsselis käisid ehk mis neile tööl rõõmu valmistab ja mis neid häirib, https://www.nlib.ee/ajakiri-rk/2019_Rk5.pdf Brüsseli teemal artikkel Peipsiääre vallalehes http://www.peipsivald.ee/documents/18275534/18581031/Peipsiaare+Teataja_oktoober+2019_trykifail_14lk.pdf/eeeb2337-d8ec-4e66-9a65-3cc3d00d0781 ja samas varem veel ühte ja teist. Põhiline ja parim infokanal on FB raamatukogu leht. Meil on 434 jälgijat ja loodame järgmise aasta lõpuks 500 täis saada. Postitusi on vaadatud aasta jooksul üle kolmekümnetuhande korra. Nendest vähemalt kümme on saavutanud üle tuhandese ulatuse, üks ka viis tuhat. Keskmiselt peatub näiteks uute raamatute tutvustuses umbes 200 huvilist.

Peipsiääre Teataja nr.1 : Alatskivi raamatukogu tekitab lugemisisu. A.Toome

Peipsiääre Teataja nr 3: „Sada loetud raamatut” L. Afanasjeva

„Seemnete valimised 2019 Varnja raamatukogus. T. Sosnovskaja

„Alatskivi raamatukogu uudised” A. Toome

Peipsiääre Teataja nr.5: Raamatukogu töötajate reis Helsingisse. S.Leini

Peipsiääre Teataja nr 6: Lugemisprojekti „Meie Väike Raamatukogu” lõpuüritus Varal. O. Haljaste

Peipsiääre Teataja nr. 8: Meoma tuulte külaskäik Koosa raamatukokku. Berit Petolai

Peipsiääre Teataja nr.9: Sündmused raamatukogudes.

Üleriigilised raamatukogupäevad. S. Leini

Vara raamatukogu liitus „Lugemisisu programmiga” O. Haljaste

Peipsiääre Teataja nr.10 Sügis Lümati raamatukogus M. Metsma

Alatskivi raamatukogu teenindab Peipsiveere

hooldusravikeskust. A. Toome

Varal kogub tuure „Lugemisisu programm..” O. Haljaste

Peipsiääre Teataja nr.11 Koosa raamatukogu askeldused hingedeajal. B. Petolai

Detsembrikuu tegevused raamatukogudes. S.Leini

Elva Linnaraamatukogu: Elva valla infolehes: Sündmused Elva Linnaraamatukogus 2 lugu Raamatukogu perepäev. Raamatukogu kodulehel on avaldatud 9 uudist <https://elvaraamatukogud.ee/uudised/>

Perepäeva toimumise kohta avaldati infot ka 2 korda Tartu Postimehes.

Fotogaleriid toimunud ürituste kohta:

<https://www.flickr.com/photos/129484940@N06/albums/with/72157711533805837>

Kambja valla raamatukogud on leitavad Kambja valla veebilehel <https://www.kambja.ee/> , operatiivset eelinfot ja fotosid olulisematest üritustest leiab nii Kambja valla kui Kuuste kooli kodulehelt <https://www.kuuste.edu.ee/>. Tähelepanuväärsemaid ettevõtmisi kajastatakse Kambja valla ajalehes Olevik ja Koduvald.

*Paumets, L. Lugeskingitus Eesti Vabariigile. *Olevik ja Koduvald*, (nr 3, märts 2019), lk 14.

*Kull, K. Algavad Kuuste kooli renoveerimistööd. *Olevik ja Koduvald*, (nr 5, mai 2019), lk 1. Kuuste raamatukogu sattus trükisõnasse ka ilukirjanduse kaudu, nimelt kulgevad Kersti Kivirüüdi uues satiirilises põnevusromaanis „Deemonitaltsutajad“ Kuuste raamatukogus lausa märulimõõtu tormilised sündmused.

*Kivirüüt, Kersti. Deemonitaltsutajad. Tänapäev, 2019. lk 155-177.

Võõpste raamatukogu poolt 2019.aastal Kastre valla infolehes avaldatud artiklid:

Kastre valla meestest, kes koos Lurichi ja Abergiga vallutasid maailma.

180 aastat põllumajandustegelase Nikolai von Esseni sünnist.

Kirikuõpetaja Eduard Philip Körber ja tema pojad.

4.9 Andmebaasid. (Raamatukogude tegevuseks vajalike bibliograafia-, täistekst- ja muude andmebaaside loomine ja pidamine, RaRS §5(5)2).

Elva ja Kõrveküla raamatukogud jätkasid koduloo kataloogi kirjete lisamist. Kokku lisatud 198 Tartumaad kajastavat kirjet. Kodulehtede vahendusel pakutakse võimalust kasutada URRAM-i iseteenindust ja osundatakse viiteid teistele andmebaasidele.

5. 2020. aasta tegevused

Raamatukogud võtavad osa rahvajutu ja digikultuuri aastast ning Tartumaa raamatukogude ühisprojektist “Lugemine ühendab: lugemissild Tartumaalt Põhjamaadesse”. Jätkatakse tegevusi “Lugemisisu” programmiga, osaletakse “Nukitsa” konkursil.

2. aprillil korraldatakse XIX Tartumaa lasteraamatupäev teemal “Trollide ja haldjate salapärase elu”.

26. aprillist kuni 27. septembrini osaleb 12 raamatukogu tervistedendavas koostööprojekti Tartu Rattamatkad MTÜ-ga, jalgratturid külastavad pühapäeviti raamatukogusid, kus neile tutvustatakse kohalikku aja- ja kultuurilugu. Nimetatud tegevus haakub ka Tartu 2024 kultuurielina visiooniga.

29. aprillil toimub raamatukogutöötajatele õppereis tutvumaks Viimsi raamatukogu ja Eesti Ajaloomuuseumi Maarjamäe lossi ja Filmimuuseumiga.

29.-31. mail sõidavad raamatukogutöötajad Kõrveküla raamatukogu organiseerimisel tutvuma Leningradi oblasti ja Peterburi raamatukogudega.

2020. aastasse on kavandatud mitmeid renoveerimisi ja uute ruumide ehitustöid ja avamisi. Kõrveküla raamatukogu ja Härma haruraamatukogu fondid ühendatakse ehitatavas Kõrveküla Põhikooli hoones, planeeritud avamine novembris.

Tabivere raamatukogu ja Tabivere Põhikooli raamatukogu ühendamise ja uute ruumide avamine on septembris.

Tõrvandi ja Kuuste raamatukogude ruumide renoveerimine, Alatskivi, Piirissaare ja Tammistu raamatukogude avamine pärast renoveerimist, Luke ja Ulila raamatukogude viimine uutesse ruumidesse.

2020. aasta tuleb raamatukogudele tõine ja erinevaid väljakutseid pakkuv.

Koostajad: Merle Aas, Hele Ellermaa

Direktor Hele Ellermaa

Allkiri */allkirjastatud digitaalselt/*

LISA 1. Personali koolitus

Raamatukogu nimi	Koolituste arv	Koolitustundide arv	Koolituseks kulutatud	
Osalejate arv		(koolituse maht)		
Aakre	1	10	116	350,00
Elistvere	1	3	12	11,00
Elva Linnark.	6	12	165	257,00
Hellenurme	1	1	4	9,00
Järvselja	1	7	33	23,00
Kambja	2	6	54	100,00
Konguta	1	7	41	23,00
Kuuste	1	8	39	23,00
Kõrveküla	4	18	162	170,00
Külitse		9	68	0,00
Laeva	1	9	42	365,00
Luke	1	3	10	12,00
Luunja valla rk.-d	4	5	48	103,00
Lähte	2	13	133	418,00
Maarja-Magdaleena	1	15	89	123,00
Melliste	1	10	85	111,00
Nõgiaru	1	4	16	22,00
Nõo	2	3	24	22,00
Peipsiääre valla rk.-d		24	251	948,00
	14			
Piirissaare	1	0	0	0
Puhja valla rk.-d	3	8	142	349,00
Rannu valla rk.-d	2	15	201	610,00
Roiu	1	5	21	36,00
Rõngu valla rk.-d	4	7	92	122,00
Tabivere	2	10	65	80,00
Tammistu	1	4	28	23,00
Tõrvandi	2	10	82	98,00
Vedu	1	7	33	20,00
Võnnu	1	6	31	6,00
Võõpste	1	10	77	139,00
Äksi	1	4	15	23,00
Ülenurme	1	5	23	17,00
Kokku		258	2202	4613,00

LISA 2. Raamatukogutöötajate avalikud esinemised

ettekanded, loengud, koolitused

Loengu, ettekande, koolituse teema	Kellele	Kuupäev	Esineja
Esinemine lastekaitsepäeval "Pisikese puu" üritusel, teistel rk.	lapsed, lapsevanemad	1.06	Anne Toome <u>Alatskivi rk.</u>

sündmustel			
Mälutreeningu kursus	Vanemaealistele	Märts/aprill Nov./dets	Pille Rekker
Tervituskõne ja raamatu „Pisike puu“ üleandmine	Vallas I poolaastal sündinud beebidele	26.09.	Imbi Härson
Ole IT- vaatlik	Vanemaealistele	14.11.	Jaak Kotkas, Imbi Härson
Vana - Kuuste mõisa ajalugu, meie kodukant ilukirjanduses	Giidituurid huvilistele Maal elamise päeval (5x)	28.09.	Heli Nemvalts
Vana - Kuuste mõisa ja piirkonna kultuurilooline tutvustus	Hummuli kooli õpetajatele	27.12.	Heli Nemvalts
Eesti laulu ja tantsu 150 juubeliaasta (ajalootund)	Põhikooli õpilased	30.05.	Külli Suvi
Vitraaži koolitus eakatele Lohkva raamatukogus	Pensionärid	25.10. ja 8.12.	Ester Seerman
Lähte Ühisraamatukogu, ajaloost ja tänapäevast	Läti raamatukogutöötajad	13.06	Heili Tali
Raamatukogupoolne audiotervitus Lähte ÜG 60.sünnipäevaks	Vanemuises aastapäeva tähistajatele	16.11.	Heili Tali
J. Mägiste konkursitööde hindamine ja sõnavõtt Maarja-Magdaleena Põhik.	Konkursist osavõtjad	14.03.	Heidy Prükk
Lugemisprogrammi Lugemisisu tutvustus Maarja-Magdaleena Põhik.	Maarja-Magdaleena Põhikool	30.10.	Heidy Prükk
2018. aasta maakondlik kokkuvõte (haldusreform)	Tartumaa valdade raamatukogude esindajatele	13.02.	Kätlin Link, Melliste rk.
Melliste lasteaia lõpuaktus	Melliste lasteaia lõpetajad, külalised	06.06.	Kätlin Link
Kinkeraamatu üleandmine aktusel	Melliste Algkooli 1. klassi lapsed, külalised	17.09.	Kätlin Link
Peipsiääre valla raamatukogude põhimäärus	Peipsiääre Vallavolikogu	29.05.	Sirje Leini Koosa rk.
Andmekaitsetingimused raamatukogus	Peipsiääre Vallavolikogu	28.05.	
Tasuliste teenuste hinnakirja kehtestamine	Peipsiääre Vallavalitsus	16.07.	Sirje Leini
Mittevajalike teavikute võõrandamise kord	Peipsiääre Vallavolikogu	26.06.	Sirje Leini
Töösisekorra eeskirja kehtestamine	Peipsiääre Vallavalitsus	28.11.	Sirje Leini

Lahtiolekuaegade kinnitamine; Töötajate koosseisu kinnitamine	Peipsiääre Vallavalitsus	01.10.	Sirje Leini
Rännak Rannu kihelkonnas – projekti kokkuvõttev tutvustus	Teised koostööprojektides osalejad	10.12	Viive Vink, Maret Kalnitski
Maailmamees Rõngust – Ivar Ivask	Keeleretk Riia - Tartu, pühendatud K.J Petersonile Rõngu sümposiumil osalejatele	13.06.	Laine Meos Rõngu rk.
Raamatu tähtsusest perekonnas	lapsevanemad	23.05	Laine Meos
Matk mööda Rõngut	Valguta MNS ja küla aktiiv	02.04	Laine Meos
Info – ja kirjaoskuse päeva koolitus (Facebook, Skype, ID –kaardi võimalused, IT turvalisusest)	Eakad	Oktoober	Olga Haljaste Vara rk.
Kokkuvõtte Kastre valla raamatukogude tööst 2018. aastal	Tartumaa raamatukogutöötajad	13.02.	Riina Gordejeva
TÕN „Särtsu juurde”	segapublik	21. 10	Anita Priks
Äksi Segakoori 60.juubeli kontsert	segapublik	29.10	Anita Priks
Ettekanne „Südasuvi Rivieral ja Alpides „	segapublik	12. 11.	Anita Priks
Ettekanne maailma jõulukommetest	segapublik	1. 12.	Anita Priks
Tartumaa ajaloo ja raamatukogude tutvustamine	Dobele raamatukogu töötajad Lätist	13.06.	Hele Ellermaa

LISA 3. Raamatukogude ehitamine, renoveerimine, remondid

Raamatukogu nimi	Teostatud tööd (2019)
Alatskivi	Renoveerimine ja ruumi laiendamine koos Alatskivi kooli remondiga, tööd jätkuvad 2020. a. I poolel
Kavastu	Vahetatud välja veetorustik
Koosa	Teostati valgusmõõtmise ja uuendati valgustid
Kallaste	Õlikatel vahetati pelletkütte katla vastu, paranes õhu kvaliteet
Kuuste	Kesküttesüsteemi uuendamine kogu majas
Külitse	Seinte värvimine
Luke	Kesküttekatla vahetus
Kolkja	Renoveerimine ja uus mööbel
Piirissaare	Ruumide renoveerimine

Sangla	Vahetatud uute vastu kolm akent
Tammistu	Ruumide renoveerimine
Uula	Laevalgustuse uuendamine
Vedu	Gaasikatla remont ja puhastus
Võõpste	Ahjude remont
Kõrveküla	Katuseakende vahetus ja 5 lisaakna paigaldus

LISA 4. Laste ja noorteüritused

Raamatukogu nimi	Ürituse nimi	Osavõtjate arv
Aakre	Ettelugemistund.	5
	Näidend jõulumuinasjutt „Punamütsike“	13
	Kohtumine kirjanik Kristina Ruderiga.	13
Alatskivi	Kohtumine lugemiskoer Rõõmuga 2-6. kl-toimus ühiselt.	75
	Viktoriin „Lotte, Roosi ja sõbrad,“ + film, 1-3 kl.	39
	Rampsu riuli avamine, liitumine Lugemisisuga 1-4. kl.	58
	„Hüvasti ,vana ramps ja draakon,“ 3.b kl	15
	Osalemine maakondlikul kirjandusviktoriinil 3-4. kl.	5
	Ettelugemisvõistluse „Ilus emakeel“ kooli eelvoor 4. A ja 4.B. kl.	24
	E. Valter kassi ja kakuga- lasteaia 3 rühma.	41
	„Dramaatiline“- raamatute tutvustamine http://katrealatskivi.blogspot.com/2019/06/	35
Elistvere	Jutud, seotud pärimusega ja rikastatud fantaasiaga (Juhan Jaik-120) Loodus meie ümber (suur valik laste looduskirjandust) Pokuisa Edgar Valter – 90 Kilgi võti, Südame võti (Elar Kuus- 120)	
Elva Linnaraamatukogu	Kirjanduslik seinaviktoriin.	45
	Kohtumine lugemiskoer Leeroga, 6 korda	50
	Rahvariiete vaatlus lasteaialastega EV Sünnipäeval.	35
	Emakeelepäeva viktoriin 1.-3.klassidele.	48
	Külas kirjanik Jaak Urmet (Wimberg).	100
	Lõbus fotojaht	7
	Lugemisvõistlus „Ettevaatust, äge raamat!“	11

	Kunstitegevus: lilled pabervitraažil ja näitus töödest	19
	Lasteaialapsed raamatukogus külas: Sipsik teeb sporti	24
	Keelenädala keelemäng seinal	31
	Külas kirjanik Kadri Hinrikus	40
	Raamatukogu perepäev	100
	Külas muinasjutuvestja Polina Tšerkassova	50
	Põhjamaade raamatukogunädala joonistusvõistlus „Millest sa unistad?/ Mida tehes sa oled rõõmus?“	60
	Jõuluhommik lasteaialastega	31
Kallaste	Pooltund uue muinasjuturaamatuga lastepäevakodu lastele	10
	Emakeele päeva raames pisiüritus lastepäevakodu lastele	12
	Rahvusvaheline lasteraamatu päev lastepäevakodu lastele	12
	Külas kohalik luulemeister O. Kereketkina Kallaste kool 5-9 kl.	4
	A. Puškini 220 sünnipäev Kallaste kooli 1. – 4. kl.	20
	E. Valteri looming vene keeles 1 – 2 kl.	8
	Noor raamatukoguhoidja 3 – 4 kl.	9
	Eesti raamatu päev, eesti muinasjutud lastepäevakodulastele.	8
Kambja	Etlusvõistlus I kuni IV klassi õpilastele (klassisisesed eelvoorud ja lõppvõistlus).	54
	Kohtumine lastekirjanik Mika Keräneniga.	89
	Kambja kooli õpilaste omaloomingu näitus.	105
Konguta	Hakkame lugejateks. Konguta Kooli 2. klass.	14
Pala	Luulerännak „Kanarbik” lasteaias.	24
	Lugemisisu programmi tutvustamine.	47
	Näituse „Kirjanikud” külastused klasside kaupa.	56
Vara	Jõulusokk raamatukogus.	40
	Folgipidu raamatukogus.	55
	Projekt Meie väike raamatukogu.	45
Koosa	Raamatukogu Reeded 7x.	245
	Potteri fännipidu.	40
	Pisikeste tulevaste lugejate pidu.	28
Välgi	Raamatusõprade sõbrapäev.	11
	Jõuluootus.	13

Kuuste	Osalemine Tartumaa XVIII lasteraamatupäeva „Rõõm lugemisest“ eelvõistlustel.	9
	Osalemine Tartumaa 4. klasside ettelugemisvõistlusel.	2
	Ettelugemispäev lasteaias.	40
	Pildiviktoriin algklassidele.	18
	Kuulamisvõistlus-keelemäng „Meie ilus emakeel“ 5.-9. klassi õpilastele .	29
	Kalju Kanguri sünnipäevale pühendatud etlusvõistlus „Kodused lood“.	60
	Jõulujutuhommik.	62
Kambja	Külaskäik Palamuse (kihelkonnakooli)muuseumisse ning retk Oskar Lutsu radadele Palamusel ja ümbruskonnas.	36
	“Eduard Viiralti elu ja looming” - Endla Langeli loeng-vestlus kirjandus- ja kultuurilooringile.	10
	Etlusvõistlus I kuni IV klassi õpilastele (klassisisesed eelvoorud ja lõppvõistlus)	54
	Kohtumine lastekirjanik Mika Keräneniga.	89
	Kambja kooli õpilaste omaloomingu näitus. Kambja keraamikaringi aastanäitus.	105 66
Laeva	Eesti laulu ja tantsu 150 juubeliaasta (ajalootund).	8
	Raamatukogutund 1. klassile.	5
	Raamatukogutund 6. ja 7. klassile.	13
	Ettelugemine lasteaiaväikesel rühmale.	7
	Ettelugemine lasteaiaväikesel rühmale.	6
Luke	20.10 ettelugemispäev Edgar Valter „Isand Tuutu ettevõtmised.”	19
Kavastu	Kavastu loovustuba 1 kord nädalas.	6
Luunja	Kirjanik Mart Kivastik kohtumas Luunja KK õpilastega.	100
Lohkva	Lohkva loovustuba 1 korda nädalas kahes vanusegrupis lastele.	16
	K. E. Söödi nim lasteluule preemia.	30
	Halloweeni pidu.	15
	Etlus- ja joonistusvõistlus Luunjas.	50
Lähte Ühisraamatukogu	Lähte lasteaiaväikesel rühmal Triibu ja Nurri raamatukogus.	33
	Külla tuleb Contra- kohtumine luuletaja ja tõlkija Margus Konnulaga.	74
	Projekt „Suvelugemine“ algklasside õpilastele.	12

	Põhjamaa pidu!	19
	Jõuluootuse hommikud raamatukogus algklassidele.	59
	Rändnäitus „Päränd elab!“ ja kolme klassiga näitusetund.	62
	Edgar Valteri loomingust inspireeritud õpilaste kunstitööde näitus koos raamatute väljapanekuga.	120
	Barby 60! Algklasside õpilaste isiklike Barby nukukude väljapanek.	148
	4a kl õpilase Elisabet Lohmanni näitus „Rõõm joonistamisest!“	58
Maarja-Magdaleena	Raamatukoguring 1.-2. klassile.	226
	Koolitund raamatukogul külas.	71
	Lauamänguõhtud.	80
	Ruumiliste raamatute töötuba koolis ja tutvustus lasteaias.	51
	Külas kirjanik Andrus Kivirähk.	100
	Külas kirjanik Heli Reichardt.	8
	Külas muinasjutuvestja ja muusik Polina Tšerkassova.	115
	Külas lugemiskoer.	19
Melliste	Kohtumine kirjanikuga - Mika Keränen.	70
	Kohtumine kirjanikuga - Andrus Kivirähk.	65
	Õpioskuste õppimine (8x)	46
	Koolilaste külastused (37x)	308
	Lasteaiarühmade külastused (12x)	128
	Sinasõbraks raamatuga – 1. klassi kinkeraamat.	
	Raamat kaaslaseks – 6. klassi kinkeraamat.	
	Aasta loom kobras – näitus.	
Nõgiaru	Emakeelepäev.	12
Puhja	Ettelugemine „Pärdi lood.“	14
Uula	Temaatiline üritus: Kuidas käituda raamatukogus.	6
Ulila	Bibliograafiline ülevaade: Eesti autorite uuematest lasteraamatutest.	5
Rannu	Minu kodukoht- 2 lasteaia rühma, 1. klass.	33
	Lugemiskoera tutvustamine algklassidele.	30
	Matk Rannu kihelkonnas.	
	Ettelugemisvõistluseks valmistumine ja võistlus.	8
	Rännak Rannu kihelkonnas projekti lõpetamine.	22
	Lugemisu programmiga liitumine , uute raamatute tutvustamine, 7 korda.	19
		64

	1. klassi külaskäik raamatukokku.	10
Roiu	Emakeelepäev: teemaatilised luuletused.	19
	Lasteraamatupäev: minu lemmik luuletus.	10
	Teema: Kõik ametid on huvitavad.	21
	Teema: Sügis raamatus.	23
	Teema: Linnud meie ümber.	23
Hellenurme	Emakeele päev.	5
Rõngu	Lasteaialaste külaskäik: Mina küsin, sina vastad.	13
	Lasteaialaste külaskäik: Need imelised muinasjutud.	17
	Tartumaa XVIII lasteraamatupäev „Rõõm lugemisest“.	93
Teedla	Tee endale raamat.	10
	Sportlik meisterdamisringi lõpetamine.	9
	Ettelugemispäev. „Minu nimi on...“	5
Valguta	Kevadet otsimas.	6
	Minu lemmikud.	12
	Muinasjutu hommik.	17
Tabivere	Külas kirjanik Juhani Püttsepp.	43
	Emakeelenädala viktoriin 5.-8. klassi õpilastele.	56
	Ettelugemised lasteaia lastele.	61
Tõrvandi	Mängime raamatukogu! Külas Soinaste Laululinnu lasteaial. Eesti keele sünnipäevale pühendatud raamatukogutunnid: viis emakeelepäevale pühendatud raamatukogutundi viiele rühmale.	95
	Külaalisraamatukoguna Laululinnu lasteaia Eerika majas: kuus emakeelepäevale pühendatud raamatukogutundi kuuetele rühmale.	97
Vedu	2018/19 ilmunud lastekirjanduse tutvustus.	7
	Lauamängude hommikud, 2 korda sügis- ja talvisel koolivaheajal.	15
Võnnu	„Lugemisisu“ programmi tutvustavad üritused, 4 korda.	50
	„Lugemisisu“ lugemismängud ja illustreid tutvustavad teematunnid (4)	50
	Külas Anti Saar, lugemisdiplomite kätteandmine.	60
	Emakeelepäeval loeme raamatut „Kirjatähtede keerukas elu“ lasteaiarühmad.	40

	Meile saabub sügis (muutused looduses ja lugu raamatust „Sandra 12 kuud“) lasteaia Lepatriinud.	10
	Ettelugemispäev lasteaialastega.	40
	Külas on kirjanik Andrus Kivirähk kohtumine toimus kahes vanuserühmas (1.-6. klass ja 7.-12. klass).	140
Võõpste	Pisike puu.	12
	Vaheajaüritus Hõissa Vastlad!	7
	Rahvusvaheline lasteraamatupäev.	4
	Kaart emale. Meisterdamistund.	7
	Informiin 2019.	6
	Vaheajaüritus Kohtume raamatukogus.	8
	Jõuluootus. Lumehelveste meisterdamine.	8
Välgi	Raamatusõprade sõbrapäev.	11
	Emakeelepäev.	9
	Jõuluootus.	13
Ülenurme	100 aastat Richard Scarry sünnist .	
	55 aastat Ilmar Tomuski sünnist .	
	Leia oma lemmikraamat.	25
Kõrveküla	Raamatukogutunnid, ettelugemised, arutelud 1.-9.kl. - 28 korda.	494
	Üleriigilise 4.kl. ettelugemisvõistluse Tartumaa eelvooru korraldamine.	28
Kokku		6552

LISA 5. Raamatukoguteeninduse maakondliku koordineerimise ülesannete täitmine

Kultuuriministerium alustas rahvaraamatukogu seaduse (edaspidi *RaRS*) § 11 lõige 2 alusel järelevalvet Kõrveküla Raamatukogu (edaspidi ka *maakonnaraamatukogu*) 2019. aasta ülesannete täitmise üle 9. septembril 2019. Järelevalvet viis läbi Kultuuriministeriumi kultuuriväärtuste osakonna raamatukogude peaspetsialist Kristiin Meos.

Kõrveküla Raamatukogus tehti järelevalvet 1. oktoobril 2019. Lisaks külastati 1.–2. oktoobril 2019 ka maakonna rahvaraamatukogusid: Elva Linnaraamatukogu, Nõo Raamatukogu ja Lohkva Raamatukogu.

Järelevalve eesmärk oli hinnata maakonnaraamatukogu tegevuse vastavust rahvaraamatukogu seaduses ja kultuuriministri 12.07.2004 määruses nr 9 „Rahvaraamatukogu töökorralduse juhend“ toodud nõuetega lähtudes käesoleva järelevalve prioriteetidest.

Järelevalve raames kontrolliti maakonnaraamatukogu ülesannete täitmist raamatukoguteeninduse koordineerimisel:

1. kogude komplekteerimist ja töötlemist;

2. rahvaraamatukogude tegevuseks vajalike bibliograafia-, täistekst- ja muude andmebaaside loomist ja pidamist;
3. rahvaraamatukogude statistilise aruandluse korraldamist ja tegevuse analüüsimist;
4. erialast nõustamist ja raamatukogutöötajate täienduskoolituse korraldamist;
5. teatmebibliograafilise töö korraldamist.

Kõikide kontrollitud eesmärkide täitmist hinnati eesmärgipäraseks.

Kõrveküla raamatukogu töötajad tegelevad jätkuvalt Tartumaal asuvate raamatukogude ja väliteeninduspunktide kogude komplekteerimise ja kirjade sisestamisega, kodulookirjete sisestamise, kodulehe täiendamisega, statistilise aruandluse korraldamise, erialase nõustamise, raamatukogutöötajate täiendkoolituse korraldamise, maakondlike ühisürituste ja konkursside läbiviimisega. Nõustavad raamatukogutöötajaid tarkvaraprogrammiga URRAM töötamisel ja inventuuride korraldamisel.